

جمهوری اسلامی ایران
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
معاونت تحقیقات و فناوری

اولویت های پژوهشی تحقیقات کووید-۱۹

کمیته سالیانه تحقیقات کووید-۱۹ در کشور
معاونت تحقیقات و فناوری
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

**CORONAVIRUS
COVID-19**

Activate V
Go to PC set

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

اولویت‌های پژوهشی تحقیقات کووید-۱۹، اولویت‌بندی و نحوه فراخوان برای آنها

کمیته ساماندهی تحقیقات کووید-۱۹ در کشور با همکاری و همراهی اتاق فکر کووید-۱۹ ایران،
دبیرخانه ستاد ملی کرونا

معاونت تحقیقات و فناوری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

اردیبهشت‌ماه ۱۴۰۰

ویرایش دوم

شناسنامه گزارش

۲

عنوان مستند	اولویت‌های پژوهشی تحقیقات کووید-۱۹، اولویت‌بندی و نحوه فراخوان برای آن‌ها
نوع مستند	گزارش
هدف از تهیه مستند	شناسایی و اولویت‌بندی سریع و منطقی نیازهای دانشی و عناوین پژوهشی پژوهش‌های مرتبط با بیماری کووید-۱۹، اطلاع‌رسانی سریع اولویت‌ها، هم‌افزایی ظرفیت‌های تحقیقاتی و همچنین افزایش بهره‌وری منابع مالی پژوهشی در سطوح استانی، ملی و بین‌المللی
زیر نظر	دکتر فرید نجفی، معاون تحقیقات و فناوری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
تهیه‌کننده	کمیته ساماندهی تحقیقات کووید-۱۹ در کشور، اعضا اتاق فکر دبیرخانه ستاد ملی، دکتر علی ابراه
همکاران اصلی	دکتر قباد مرادی، دکتر ندا ایزدی، دکتر زهرا خرمی
فهرست ذی‌نفعان	معاونت تحقیقات و فناوری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، دانشگاه‌های علوم پزشکی، معاونت‌های تحقیقات، پژوهشکده‌ها، مراکز تحقیقاتی و پژوهشگران سراسر کشور
اقدامات لازم	بررسی و تأیید توسط معاونت تحقیقات و فناوری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
سطح دسترسی	آزاد
مشخصات ظاهری	دارای متن، جداول و نمودار
کلیدواژه	اولویت‌های پژوهشی، تحقیقات، کووید-۱۹
نسخه ویرایش	دوم
تاریخ تنظیم	۱۴۰۰/۲/۱۵
تماس برای جزئیات	تهران، شهرک قدس، خیابان سیمای ایران، بین فلامک و زرافشان، ستاد مرکزی وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی، طبقه ۱۳. شماره تلفن: ۰۲۱-۸۱۴۵۵۱۹۷
بیشتر	

فهرست مطالب

۳

پیشگفتار

بخش اول

مقدمه و روش شناسی

بخش دوم

مقدمه و کلیات

متدولوژی انجام کار

عناوین اولویت‌های پژوهشی کووید-۱۹ و نحوه فراخوان برای آن‌ها

بخش سوم

(۱) مدیریت بالینی

✓ غربالگری و آزمایش

✓ درمان دارویی

✓ مراقبت‌های ویژه

✓ پروفیلاکسی

✓ مدیریت بالینی اثرات پاندمی بر سلامت

۲) اقدامات بهداشت عمومی

✓ پیشگیری از عفونت

✓ حفاظت فردی

۳) پاسخ‌های اقتصادی و اجتماعی

پیشگفتار

هم‌زمان با همه‌گیری جهانی کروناویروس جدید یا کووید-۱۹ و ابتلای بیش از هزاران نفر به این بیماری نوپدید در کشور و ضرورت انجام پژوهش‌های کاربردی و پاسخ‌های مبتنی بر شواهد به سؤالات متعدد جهت کنترل این بیماری و جلوگیری از اتلاف منابع و صرفه‌جویی در زمان و منابع، معاونت تحقیقات و فناوری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی از طریق کمیته ساماندهی تحقیقات کووید-۱۹، اقدام به شناسایی و اولویت‌بندی سریع و منطقی نیازهای دانشی و عناوین پژوهشی پژوهش‌های مرتبط با بیماری کووید-۱۹ کرده است. این طرح سعی دارد تا با شناسایی نیازهای دانشی و همچنین جمع‌آوری و طبقه‌بندی فعالیت‌های پژوهشی در دست انجام، خلاءهای دانشی در زمینه این بیماری را شناسایی کرده و با اطلاع‌رسانی سریع اولویت‌ها، منجر به هم‌افزایی ظرفیت‌های تحقیقاتی و همچنین افزایش بهره‌وری منابع مالی پژوهشی در سطوح استانی، ملی و بین‌المللی شود.

۱. مقدمه و کلیات

کنترل پاندمی و کاهش انتقال ویروس کووید-۱۹ (COVID-19) مهم‌ترین اولویت سلامت و حتی سایر حوزه‌ها در دنیا است. برای این منظور، مقامات بهداشت عمومی، سیاستمداران و محققان در سراسر جهان به دنبال تعیین اولویت‌های مهم تحقیق در این حوزه برای هدایت سیاست‌های جدید هستند. پاندمی‌هایی مانند کووید-۱۹ معمولاً فوریت دارند و مدیران و محققان فرصت زیادی همچون شرایط معمول ندارند. فوریت برای تعیین اولویت‌های مربوطه در پیشگیری، تشخیص و مدیریت عفونت کووید-۱۹ و عواقب آن، به‌منظور ارائه راهنمایی‌های معتبر به مسئولان بهداشت عمومی و سیاست‌گذاران درمانی، نیاز به همکاری‌های زیاد و سریع در تولید شواهد در حیطه‌های مختلف و ضروری دارد.

از طرفی کنترل اپیدمی در کوتاه‌ترین زمان ممکن با توجه به محدودیت منابع، نیازمند تعیین اولویت‌ها برای محققان است تا آن‌ها را قادر سازد که به جستجوی پاسخ مهم‌ترین سئوالات بپردازند. این رویه، سیاست‌گذاران را قادر می‌سازد که ضروری‌ترین نیازهای جامعه را مبتنی بر شواهد و بر اساس پاسخ‌های به هنگام و ضروری برآورده کنند. این امر موجب می‌شود که منابع صرف مهم‌ترین خلاءها در دانش موجود جهت کنترل این اپیدمی گردد. این گزارش **به‌روزرسانی (آپدیت) نسخه اولیه اولویت‌های پژوهشی حوزه تحقیقات کووید-۱۹** با محوریت مهم‌ترین تحقیقات موردنیاز در کشور، اولویت‌های فعلی و حوزه‌های تحقیق نشده و نیاز به تحقیق بیشتر در ایران می‌باشد.

۲. متدولوژی انجام کار

جهت دستیابی به جدیدترین اولویت‌های تحقیقات کووید-۱۹، از چند رویکرد به شرح ذیل استفاده گردید:

۱. استفاده از نتایج مطالعات انجام شده در خصوص نیازسنجی و تعیین اولویت‌های تحقیقاتی حوزه کووید-۱۹ در مطالعات پیشین
 ۲. برگزاری جلساتی با کارشناسان و مدیران حوزه کووید-۱۹ کشور جهت شناسایی اولویت‌ها توسط اتاق فکر دبیرخانه ملی کرونا
 ۳. استفاده از نتایج و پیشنهادات ارائه شده در جدیدترین مطالعات منتشر شده در پایگاه‌های مختلف
 ۴. گزارش سازمان‌های مختلف که در زمینه کووید-۱۹ و تحقیقات مربوط به آن فعالیت دارند، از جمله: WHO، CDC، NIH، Cochrane و...
 ۵. گزارش تعیین اولویت تحقیقات کووید-۱۹ در دانشگاه‌های مختلف داخلی و خارجی
 ۶. تشکیل جلسات و مصاحبه با معاونان، مدیران، کارشناسان و افراد کلیدی نظام سلامت و اتاق‌های فکر مختلف و نشست‌های مستمر با معاونت‌های مختلف و اخذ نظرات افراد کلیدی مهم
- در نمودار ۱ خلاصه‌ای از روش‌های که سعی شده است مهم‌ترین اولویت‌های این حوزه شناسایی شوند، وارد شده است.
- دسته‌بندی اولویت‌ها طبق گزارش کارگروه تحقیقاتی کووید-۱۹ در مؤسسه کارگین بوده است. مدل دسته‌بندی برای اولویت‌های مشخص شده در سه اولویت اصلی و زیرمجموعه آن‌ها در دیاگرام و نمودار ۱ آمده است.

جمهوری اسلامی ایران

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
معاونت تحقیقات و فناوری

کمیته ساماندهی تحقیقات کووید-۱۹ در کشور

۸

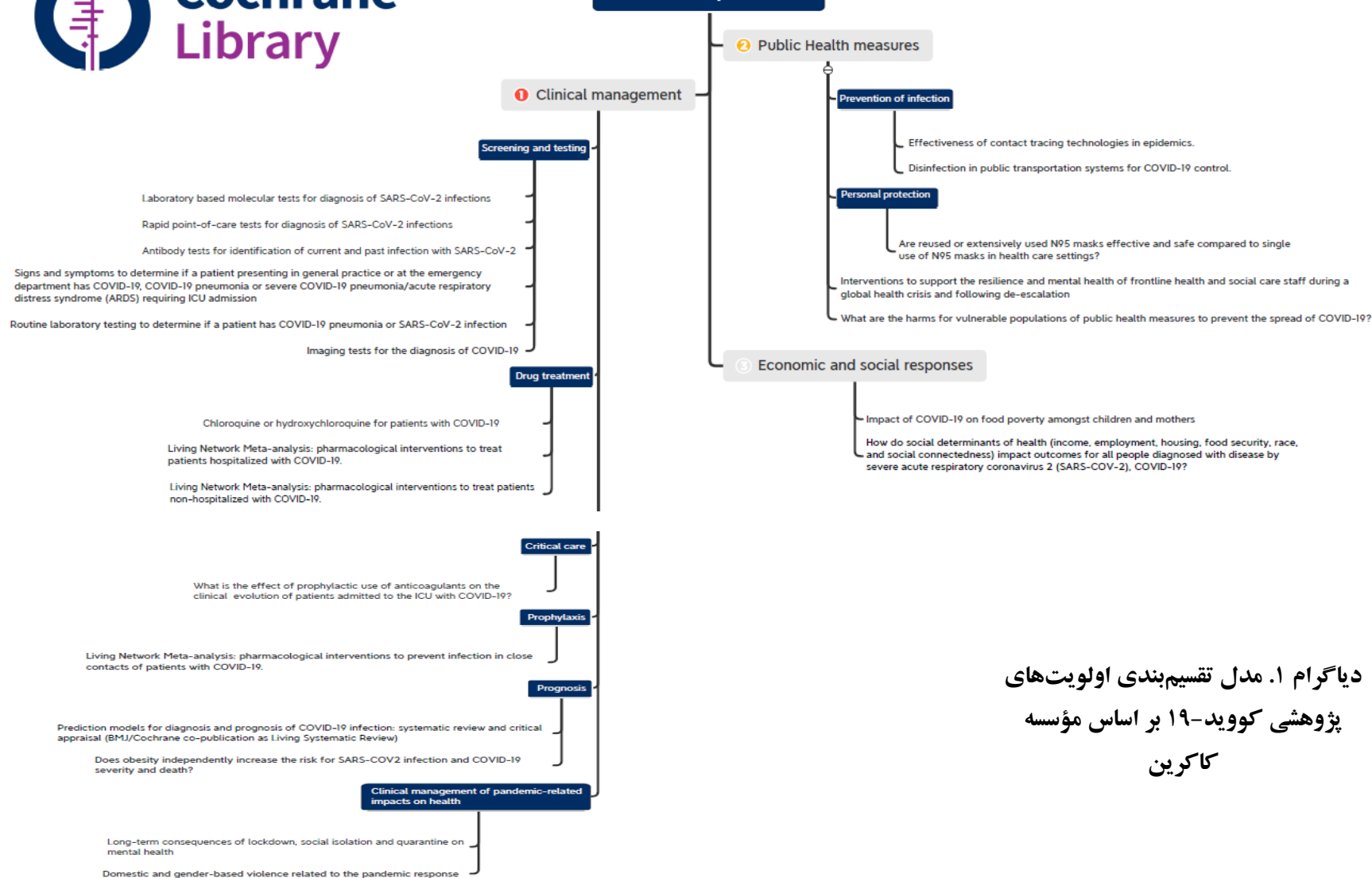

نمودار ۱. مراحل تعیین اولویت های پژوهشی حوزه تحقیقات کووید-۱۹ در ایران

COVID-19 priorities

دیگرام ۱. مدل تقسیم‌بندی اولویت‌های
پژوهشی کووید-۱۹ بر اساس مؤسسه
کاکرین

جمهوری اسلامی ایران

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
معاونت تحقیقات و فناوری

کمیته ساماندهی تحقیقات کووید-۱۹ در کشور

مدیریت بالینی

غربالگری و آزمایش، درمان دارویی،
مراقبت های ویژه، پروفیلاکسی، پیش
آگهی و مدیریت بالینی تأثیرات مربوط
به اپیدمی کووید-۱۹ بر سلامت

پاسخ های اقتصادی و اجتماعی

تحقیقات مربوط به عوامل
اجتماعی تعیین کننده
سلامت و تأثیر آن ها بر
مداخلات پیشگیرانه یا
گسترش روند بیماری

اقدامات بهداشت عمومی

تحقیقات مربوط به پیشگیری از
عفونت، حفاظت فردی و نیاز به
حمایت از کارکنان مراقبت های
بهداشتی

نمودار ۲. گروه بندی اولویت های پژوهشی حوزه تحقیقات کووید-۱۹ طبق تقسیم بندی کارگروه تحقیقاتی حوزه کووید-۱۹ مؤسسه کاکرین

نتایج اولویت‌های پژوهشی کووید-۱۹

در سه دسته اصلی مدیریت بالینی، اقدامات بهداشت عمومی و پاسخ‌های اقتصادی و اجتماعی
و هشت دسته فرعی غربالگری و آزمایش، درمان دارویی، مراقبت‌های ویژه، پروفیلاکسی، پیش‌آگهی، مدیریت بالینی
اثرات پاندمی بر سلامت، پیشگیری از عفونت و حفاظت فردی

۳. اولویت‌های پژوهشی کووید-۱۹

جدول ۱. اولویت‌های پژوهشی حوزه تحقیقات کووید-۱۹ در کشور

۱) مدیریت بالینی

سرفصل‌های فرعی	اولویت‌های پژوهشی کووید-۱۹
غربالگری و آزمایش	بررسی کارایی و مقایسه روش‌های جدید اقدامات تشخیصی با توجه به افزایش واریانت‌های جدید و روش‌های جدید ویروس کووید-۱۹
	بررسی روش‌ها و ابزارهای تشخیصی جدیدتر و پیشرفته‌تر برای سنجش‌های سریع‌تر و آسان‌تر بیماری و جمع‌آوری ایمن نمونه‌ها (مانند: کیت‌های تشخیصی مولتیپلکس، آزمایش‌های بزاقی و آزمایش ادرار یا دیگر آزمایش‌هایی که مردم بتوانند به راحتی به آن‌ها تحمل و دسترسی داشته باشند)
	بررسی روند مطالعات سرواپیدمیولوژی در اپیدمی کووید-۱۹ و برآورد مواجهه و ابتلا در جامعه و زیرگروه‌های خاص (طرح‌های سرواپیدمیولوژی چندمرکزی (multicenter))
	بررسی اثر افزایش تست‌های مورد استفاده بر گسترش و کنترل اپیدمی کووید-۱۹
	بررسی کارایی روش‌های غربالگری و تست‌های تشخیصی کووید-۱۹ در داخل و خارج کشور (همخوانی با طرح‌های در حال انجام نداشته باشد)
	تهیه و تولید تست‌های POCT (Point-of-care testing) (تست‌هایی که نمونه‌های بیماران خارج از آزمایشگاه و در نزدیکی محل نگهداری بیمار توسط پرسنل تهیه و آنالیز می‌شود) برای ویروس کووید-۱۹
	بررسی شناسایی سریع جهش‌های ویروسی (برای نظارت بر درمان)
	ساخت کیت‌های ارزیابی ایمنی ذاتی و ایمنی سلولی در افراد مبتلا به بیماری کووید-۱۹ در مراحل مختلف بیماری
	مطالعات رصد ویروس و توالی یابی آن، بررسی و نظارت منظم بر فراوانی سوش‌های ویروس شناسایی شده در جامعه و آزمایش‌های مداوم جهت تشخیص پراکندگی سوش‌های مختلف این ویروس (تعیین توالی ویروسی)
	استفاده از فناوری‌ها جهت ردیابی تماس در محیط و شناسایی افراد بدون علامت
	بررسی میزان ابتلای مجدد (reinfection) و علت آن جهت جلوگیری از گسترش بیماری کووید-۱۹ در انسان
	بررسی اقدامات مؤثر برای شناسایی سریع بیماری‌های در حال ظهور مشترک انسان و دام و جلوگیری از گسترش این بیماری‌ها در انسان‌ها
	بررسی بار مراجعه جهت انجام تست کووید-۱۹ به مراکز منتخب در طول اپیدمی

درمان دارویی

به روز رسانی درمان‌ها (هزینه اثربخشی و...) و دستورالعمل‌های دارویی جدید در درمان کووید-۱۹ بر اساس آخرین درمان‌های موجود در دنیا و کشور و پیشنهاد گایدلاین‌های درمانی جدید در فواصل منظم در اپیدمی کووید-۱۹
بررسی کارایی روش‌های درمانی موجود و داروهای مصرف‌شده (درمان‌های استروئیدی، ضد ویروس‌ها و پلاسما درمانی) در مقایسه با دیگر درمان‌های حمایتی در داخل و خارج از کشور
بررسی استراتژی‌های بهینه در حیطه بالینی و پیشنهادات به روز برای آن‌ها (معیارهای تشخیص به موقع، ترخیص و درمان‌های کمکی)
بررسی نحوه ارائه خدمات و عدم نیاز به مراجعه حضوری با استفاده از روش‌های Telemedicine
بررسی هزینه-اثربخشی داروهای مورد استفاده در درمان بیماران مبتلا به کووید-۱۹
مطالعات کلینیکال تراپال (درمان‌های ترکیبی، طرح‌های چندمرکزی، طرح‌هایی دارای استانداردهای قوی) با روش‌های دارویی و مراقبتی برای درمان
بررسی و تدوین استواردشیپ آنتی-بیوتیک‌ها در پاندمی کووید-۱۹
بررسی کارایی روش‌های درمان دارویی یا روان‌درمانی و معرفی درمان‌های انتخابی اضطراب، استرس و افسردگی در بیماران مبتلا به کووید-۱۹
ارزیابی تأثیر اقدامات مداخله‌ای که از ابتدای اپیدمی جهت مقابله با این بیماری استفاده شده و معرفی هزینه اثربخش‌ترین اقدامات کنترلی و درمانی
بررسی مداخلات تغذیه‌ای، مکمل‌ها و رژیم‌درمانی در مبتلایان به کووید-۱۹

مراقبت‌های ویژه

بررسی استراتژی برای مراقبت‌های ویژه در فازهای مختلف پاندمی (به عنوان مثال ایجاد معیارهایی برای تشخیص به موقع، زمان ترخیص، زمان استفاده از درمان‌های کمکی برای بیماران)
بررسی نحوه تقویت و تداوم امکانات مراقبتی و درمانی و استفاده بهینه از آن‌ها به ویژه در بخش مراقبت‌های ویژه
بررسی فاکتورهای پروگنوستیک پیامد در بیماران ICU در سطح ملی (یا مطالعه چندمرکزی)
بررسی ریسک فاکتورهای نیاز به ICU در همه بیماران مبتلا به کووید-۱۹ در سطح ملی (یا مطالعه چندمرکزی)
بررسی ظرفیت نیاز به مراقبت ویژه

پروفیلاکسی

بررسی مداخلات پروفیلاکتیک دارویی با بهترین کارایی در بیماران مبتلا به کووید-۱۹
بررسی وضعیت موجود و پیشنهاد راه کارهایی جهت بهبود فرآیند مراقبت (surveillance) کووید-۱۹
بررسی اثربخشی فعالیت‌های کنترلی و محدودیت تماس افراد با یکدیگر (در خانه، محل کار و اجتماع)
بررسی روش‌های ایمنی‌زایی، پایداری و ماندگاری ایمنی در مقابل ویروس پس از ابتلا به بیماری
بررسی روش‌های ایمنی‌زایی، پایداری و ماندگاری ایمنی در مقابل ویروس پس از تزریق واکسن
بررسی مراقبت فعال عوارض انواع مختلف واکسن‌های کووید-۱۹ در کشور
بررسی میزان تبعیت از اولویت‌بندی ارائه‌شده برای دریافت واکسیناسیون و ارزیابی پاسخ ایمنی آن‌ها
بررسی روش‌های جدید و ابتکاری ساخت واکسن و پیگیری مراحل تأیید این واکسن‌ها

ارائه راه کارهای عملی جهت تولید و دفع تجهیزات حفاظت شخصی در مقیاس وسیع	
بررسی اثربخشی و ایمنی واکسن های تولیدی و وارداتی علیه سویه های جهش یافته کووید-۱۹	
بررسی امکان برقراری و کارایی نظام مراقبت فعال عوارض واکسیناسیون کووید-۱۹ در چند بیمارستان منتخب کشور (Sentinel Surveillance for AESI) منطبق با گایدلاین های سازمان جهانی بهداشت	
بررسی وضعیت موجود و تقویت سیستم هشدار سریع بیماری های واگیر موسوم به سامانه نظام مراقبت سندرمیک و اثربخشی آن در تقویت شاخص های نظام مراقبت بیماری های واگیر	
طراحی محصولات دیجیتال و سیستم های ثبت داده جهت پیشگیری، کنترل و درمان کووید-۱۹	پیش آگهی
بررسی کارایی و طراحی روش های جدید پیشگیری با توجه به افزایش واریانت های ویروس کووید-۱۹	
پیش بینی مداخلات درمانی با استفاده از مدل سازی ریاضی و دیگر فناوری های دیجیتال (به شرط عدم موازی کاری با دیگر طرح ها)	
مطالعات مدلینگ مربوط به پیش بینی	
ارائه طرح های نوآورانه فناوری پزشکی و هوش مصنوعی جهت بهبود نظارت و مراقبت ها	
طراحی ابزارها جهت شناسایی سریع سوش های جدیدی به منظور بهبود فرآیندهای کنترل بالینی	
بررسی ایده های جدید در همکاری های بین بخشی جهت مدل سازی ها برای کنترل بهتر اپیدمی	
بررسی ریسک ابتلا، مرگ و میر و سایر متغیرها (به صورت مطالعه ملی)	
بررسی اثرات طولانی مدت بیماری و عوارض ناشی از آن با تأکید بر گروه سنی کودکان، افراد با دیگر بیماری های زمینه ای و افراد در مناطق محروم	
بررسی میزان انتقال بیماری کووید-۱۹ از مادر به جنین	
مطالعات فاکتورهای پروگنوستیک پیامدهای بیماری کووید-۱۹	
بررسی ریسک عوامل مختلف بر پیامدهای بیماری کووید-۱۹	
بررسی ارتباط بار ویروسی (viral load trajectories) با پیش آگهی بیماری در مبتلایان کووید-۱۹	
بررسی ماندگاری آنتی بادی در شدت های مختلف بیماری کووید-۱۹	
بررسی و پیگیری بیماران پس از ترخیص از جنبه های مختلف ((long Covid) (به شرط عدم موازی کاری با طرح های موجود)	
ایجاد بسترهایی جهت به حداکثر رساندن اشتراک داده های کووید-۱۹ بین بخش های مختلف و امکان دسترسی محققین به آن ها در ایران	
تحلیل اپیدمی، نظارت و ارزیابی پاسخ به کووید-۱۹ و اثربخشی آن ها با استفاده از machine learning	

جمهوری اسلامی ایران

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
معاونت تحقیقات و فناوری

کمیته ساماندهی تحقیقات کووید-۱۹ در کشور

مدیریت بالینی اثرات پاندمی بر سلامت

بررسی و تهیه پروتکل های مدیریت بالینی برای عفونت های هم زمان (عفونت هم زمان COVID-19 با HIV، TB یا سایر عفونت های شایع)
بررسی پروتکل های مدیریت بالینی برای عفونت های هم زمان (بیماری های زمینه ای از جمله سرطان، دیابت، قلبی-عروقی و دیگر عوامل خطر مانند چاقی و پرفشاری خون و ...)
تهیه پروتکل هایی جهت مدیریت بیماری کووید-۱۹ در مکان هایی که فاقد مراقبت های ویژه هستند.
بررسی مرگ اضافه در دوران کووید-۱۹ و مطالعه علل مرگ در دوره های مشابه سال پاندمی با سال های قبل
بررسی میزان تغییرات مرگ و میر در هر پیک و تحلیل آن ها
بررسی میزان یوتیلیزاسیون خدمات در دوران کووید-۱۹ و مقایسه آن با دوران بدون کووید-۱۹
بررسی ارتباط بین تماس یا مواجهه مکرر با ویروس و شدت بیماری (در جمعیت هایی با خطر بالا: کادر درمان و ...)
بررسی اثر کووید-۱۹ بر اقتصاد بیمارستان ها و پزشکان
بررسی تعداد تخت های بیمارستانی و ICU به نسبت پرستار و پزشک بر پیامدهای بیماری (طرح ملی)
بررسی و پیشنهاد قوانین تکمیلی جهت بروز رسانی مقررات و قوانین بیماری های واگیر کشور
بررسی میزان تبعیت از گایدلاین های مراقبت و درمان سرپایی و بستری کووید-۱۹ در مراکز منتخب

۲- اقدامات بهداشت عمومی

سرفصل‌های فرعی	اولویت‌های پژوهشی کووید-۱۹
پیشگیری از عفونت	بررسی شناسایی و پیشنهاد راهکارهای استراتژیک جهت کاهش مؤثر زنجیره انتقال (راهکارهای دارای اثربخشی و مقبولیت، ارزان، در دسترس و بدون تبعات اقتصادی-اجتماعی)
	به کارگیری استراتژی‌هایی برای یادگیری پایدار و مستمر در مورد کووید-۱۹ برای همه کودکان و نوجوانان، ترجیحاً در مدارس
	بررسی عوامل مؤثر بر عفونت مجدد در افراد بهبودیافته از بیماری کووید-۱۹
	بررسی فاکتورهای مؤثر بر نابرابری وعدم عدالت در ایمن‌سازی
	به کارگیری استراتژی‌هایی در جامعه به منظور جلوگیری از انتقال ثانویه کووید-۱۹ و افزایش مجدد این بیماری
	بررسی و پیشنهاد مشارکت در شبکه تحقیقات جهانی جهت درک تأثیر عوامل اقتصادی-اجتماعی بر کنترل اپیدمی
	بررسی فاکتورهای مؤثر بر نابرابری وعدم عدالت در ایمن‌سازی
	بررسی راه‌های تقویت نظام شبکه بهداشت و درمان پس از شیوع مجدد بیماری در مناطقی که برای مدتی بیماری در آن مناطق کاهش یافته بوده است
	بررسی و پیشنهاد بهترین راهکارهای عملی در محیط کار جهت جلوگیری از انتقال شغلی ویروس کووید
	شناسایی و تقویت اقدامات بهداشتی که کارایی و عملکرد خوبی در کاهش موارد ابتلا و مرگ ناشی از کووید-۱۹ داشته‌اند.
	بررسی مقایسه‌ای کشور ایران با دیگر کشورهای دنیا در خصوص پاسخ به کووید-۱۹ و کنترل آن
	بررسی تداوم و کیفیت خدمات بهداشت از طریق همکاری‌های نزدیک با مقامات ملی و محلی
	بررسی تداوم ارائه خدمات در جمعیت‌های پرخطر و تمرکز بر آسیب‌پذیرترین گروه‌ها
	بررسی مدل ایجاد تحقیقات مفید بین‌رشته‌ای و شناسایی مواردی که در دوران این اپیدمی به کار رفتند و می‌توانند در اپیدمی‌های آینده مورد استفاده قرار گیرند
	بررسی نگرش، آگاهی و عملکرد مردم نسبت به واکسن
	بررسی میزان رعایت پروتکل‌های پیشگیرانه و system Alarming
	بررسی طرح‌ها و تحقیقات نوآورانه جهت مقابله با اپیدمی و بار ناشی از آن در جامعه
	ارائه روش‌های نوآورانه جهت اشتراک‌گذاری پروتکل‌های تحقیقاتی و جدیدترین مطالعات جهت بهره‌برداری از نتایج آن‌ها
	بررسی نقش بخش خصوصی در پیشگیری، کنترل و درمان کووید-۱۹
	بررسی و رصد کارکرد رسانه ملی و رسانه‌های اجتماعی در پیشگیری از کووید-۱۹
	بررسی میزان مشارکت ذینفعان مربوط (از جمله رهبران مذهبی و سیاسی) در تحقیقات برای افزایش حساسیت جامعه، اقدامات پیشگیری و کنترل و نظارت بر بیماری

بررسی راهکارهای جلب مشارکت افراد کلیدی جامعه در اطلاع رسانی	
بررسی تأثیر مداخلات بیرونی بر مدل (SIRD (susceptible–infected–recovered–dead و پارامترهای تعیین کننده در اثربخشی این مداخلات	
بررسی تأثیر مداخلات، جریان اطلاعات، نقش آموزش و سایر عوامل مؤثر در انتشار بیماری کووید-۱۹ و مدل (SIRD (susceptible–infected–recovered–dead در ایران و مقایسه عملکرد ایران با سایر کشورها	
بررسی تأثیر مصرف مواد شوینده و ضد عفونی کننده ها بر محیط زیست در طول پاندمی کووید-۱۹	
بررسی علل نگرانی های مردم در خصوص انتقال کووید-۱۹ (موارد مختلف نظیر نگرانی از ابتلا حیوانات، انتقال توسط زباله گردها، حضور در محل کار، نگرانی خانواده های زندانیان و سربازان، نگرانی دانشجویان، هراس و نگرانی سالمندان از تکرار خبر احتمال مرگ در اثر کووید-۱۹ برای سالمندان، نگرانی بابت چگونگی رعایت نکات بهداشتی در بسته بندی و ارسال کالاها)	
بررسی میزان تاب آوری و فرسودگی شغلی در نظام سلامت کشور در طول اپیدمی کووید-۱۹	
بررسی میزان آمادگی و سازمان دهی سیستم ارائه خدمات سلامت جهت رویارویی با موقعیت های اضطراری دیگر در سال های آینده (اپیدمی، پاندمی، طغیان ها و)	
ایجاد سیستم ره گیری دیجیتال موارد تماس مبتلایان به بیماری کووید-۱۹ با شیوه هایی مانند طراحی اپلیکیشن	
بررسی تأثیر اجرای گام های مختلف (تا گام پنجم) بسیج ملی (طرح شهید سلیمانی) بر روند ابتلا، بهبودی و مرگ بیماری کووید-۱۹ (نتایج فعالیت تیم های مراقبت در منزل و ره گیری)	
بررسی هفتگی و ماهانه اپیدمی و تحلیل دقیق داده های کشوری و استانی برای کمک به تصمیم گیری در مدیریت کووید-۱۹	
تهیه پیوست رسانه ای اپیدمی کووید-۱۹ و کار در زمینه اینفومدیک (Infodemic)	
بررسی امکان اجرای مداخلات بین بخشی برای پرداختن به ریسک فاکتورهای کووید-۱۹	
بررسی و رصد الگوی اپیدمی کووید-۱۹ در جهان، منطقه و کشور و بهره مندی از نتایج مطالعات کاربردی روز، رویکردها و راهبردها	
سهم مداخلات مؤثر و هزینه -اثربخشی آن ها در کنترل اپیدمی کووید-۱۹	
بررسی نظام جمع آوری داده، گزارش دهی و کمک به مستندسازی اپیدمی کووید-۱۹ و نظام سیاست گذاری و مداخلات مورد نیاز	
بررسی صحیح بودن دسته بندی مشاغل به ۴ دسته و تعیین کارایی این دسته بندی	
بررسی و پیشنهاد راه کارهایی عملی جهت کاهش تماس فیزیکی در صورت بازگشایی مدارس و دانشگاه ها	
معیارهای از سرگیری فعالیت های اماکن آموزشی در مناطق مختلف کشور	
معیارها و ضوابط در خصوص کاهش تردها در تعطیلات	
کمی سازی اثربخشی اعمال محدودیت های هوشمند در بخش های حمل و نقل، اقتصادی و غیره در پیشگیری و کنترل کووید-۱۹	

بررسی اثر تردها بر بروز و شیوع کووید-۱۹ (تردهای شهری و هم بین شهری)	
بررسی مشکلات حمل و نقل با توجه به محدودیت ها	
بررسی تأثیر عوامل مختلف (بازگشایی مدارس و دانشگاه ها و دیگر اماکن آموزشی، بازگشایی استخرها، مراسم مذهبی، فرهنگی مانند تئاتر و سینما، مراسم عروسی و دیگر تجمعات) بر انتشار و بروز و شیوع بیماری کووید -۱۹	
بررسی نحوه مدیریت رویدادهای اجتماعی، فرهنگی، مذهبی و سیاسی باهدف پیشگیری از تجمعات	
بررسی اثر دورکاری کارکنان دولت در کنترل کووید-۱۹	
ارزیابی و تعدیل چالش های اخلاقی در تحقیقات حوزه کووید-۱۹ در طی اپیدمی در کشور	
تهیه گزارش مستمر و تحلیل موج های اپیدمی در استان ها و کل کشور	
بررسی تأثیر natural distancing (در مناطق مختلف کشور) بر بروز بیماری کووید-۱۹	
بررسی و تحلیل دیدگاه مردم و سیاست گذاران نسبت به تصمیمات ستاد کرونا با استفاده از رویکرد تحلیل رسانه های خبری	
بررسی و تحلیل دیدگاه های مردم و سیاست گذاران نسبت به واکسن های داخلی و خارجی و تصمیمات مدیریتی و کنترل کووید-۱۹ با استفاده از تحلیل شبکه های اجتماعی (اینستاگرام، تلگرام، فیس بوک)	
بررسی و تحلیل رفتار سیاستمداران داخلی و مقایسه آن با سایر کشورهای دیگر در برخورد با پاندمی کووید-۱۹	
بررسی تعیین کننده های شناختی، رفتاری و روانی- اجتماعی مرتبط با قصد انجام واکسیناسیون و رعایت پروتکل های بهداشتی در جمعیت عمومی ایران: یک پیمایش ملی	
بررسی راهکارهایی جهت توزیع مناسب نیروی کار در سیستم بهداشتی و جلوگیری از فرسودگی شغلی در پرسنل بهداشتی- درمانی	حفاظت فردی
بررسی راهکارهای حمایت از سلامت روان در کارکنان مراقبت های بهداشتی- درمانی	
بررسی مسائل روانی- اجتماعی و پیامدهای مربوط به آن ها در بیماران کووید-۱۹	
تحلیل وضعیت عوامل مؤثر بر ارائه خدمات حوزه سلامت روان و اعتیاد طی بحران کووید-۱۹	
تدوین برنامه های سلامت روان در برنامه های کادر درمان و مراکز سالمندان و دیگر مراکز در گیر	
بررسی میزان خوددرمانی- طب سنتی، افزایش مصرف خودسرانه مکمل های دارویی در طول اپیدمی	
بررسی عدم انجام واکسیناسیون روتین کودکان و سایر خدمات به علت ترس از حضور در مراکز درمانی	
بررسی وضعیت و توجه ویژه به پرسنل ICU و بخش های عفونی که در خط اول سرایت قرار دارند.	
بررسی استرس شغلی و نگرانی های کارکنان بهداشت و درمان از عفونت	
بررسی نبود حمایت های روانی از مبتلایان به کووید-۱۹ و خانواده آن ها، سوگواری ناقص خانواده های داغدار، نبود امکان همدردی فیزیکی با عزاداران و تسلی آن ها	

توسعه و نوآوری در تجهیزات حفاظت فردی	
شناسایی بازدارنده‌ها و تسهیل گرهای رعایت پروتکل‌های بهداشتی توسط مردم	
بررسی استفاده از وسایل حفاظت فردی در مراکز ارائه خدمات بهداشتی-درمانی نظام سلامت	

۳- پاسخ‌های اقتصادی و اجتماعی

۲۰

اولویت‌های پژوهشی کووید-۱۹
بررسی موانع مالی برای خدمات ضروری و دسترسی فوری به فن‌آوری‌های نوظهور مانند واکسن و درمان و پیشنهاد راه کارهای عملی
راه کارهایی جهت کاهش تأثیرات اقتصادی - اجتماعی بر تصمیم‌هایی جهت کنترل اپیدمی از جمله فرآیند تولید و خرید واکسن و جلوگیری از آسیب‌های غیر عمدی این تصمیم‌های ناخواسته
بررسی روش‌های بهینه مداخله‌ای در مکان‌هایی در گروه‌های با موقعیت اقتصادی-اجتماعی پایین‌تر
بررسی خدمات حمایتی و تغذیه‌ای ضروری به‌ویژه برای نوزادان و کودکان خردسال، زنان و جمعیت‌های حاشیه‌ای و کسانی که با HIV/AIDS زندگی می‌کنند
بررسی تأثیر کووید-۱۹ بر امنیت غذایی خصوصاً در گروه‌های آسیب‌پذیر
بررسی تأثیر کووید-۱۹ بر کودکان کار
بررسی میزان پشتیبانی مالی از بنگاه‌های کوچک و متوسط و کسانی که خوداشتغالی داشته یا به‌طور غیررسمی اشتغال دارند.
بررسی حمایت‌های مالی از کارگران آسیب‌پذیر در دوره این پاندمی
بررسی رویکردهای نوآورانه برای پشتیبانی اقتصادی کوتاه‌مدت از جمعیت‌های آسیب‌پذیر در این پاندمی در داخل و خارج و درس‌های آموخته‌شده
بررسی راهکارهای جلب اعتماد مردم به گزارش‌ها و اخبار سلامت ارائه‌شده توسط وزارت بهداشت جهت مشارکت در رعایت پروتکل‌ها و کنترل اپیدمی
بررسی میزان شفاف‌سازی و به‌موقع بودن اطلاعات موجود و میزان اطلاعات مردم به ارائه اطلاعات توسط وزارت بهداشت
بررسی روش‌های اطلاع‌رسانی به عموم جامعه و نهادهای مختلف درباره عواقب سلامتی و اقتصادی-اجتماعی تداوم اپیدمی و عدم کنترل آن
نحوه شکل‌گیری واحد مرجع تولید آمار و اطلاعات کووید-۱۹ با همکاری دانشگاه‌ها و سازمان‌های مختلف جهت دسترسی محققین به آن‌ها
شناسایی راه‌های تقویت اطلاع‌رسانی، آموزش و رسانه برای مردم و صنوف مختلف
تدوین راهکارهایی مناسب جهت غلبه بر ایتفودمیک
راهکارهای استفاده از شواهد علمی (نظیر محاسبات اقتصادی، بار بیماری و ...) در سیاست‌گذاری‌ها
بررسی تغییرات سیستم سلامت و زیرساخت‌های آن در دوران اپیدمی کووید-۱۹
تدوین راهکارهایی جهت کاهش درآمدهای ارزی کشور، پیامدهای اقتصادی در حوزه گردشگری و خطوط هوایی، تأثیر بر صادرات و واردات، لغو پروازهای سایر کشورها به ایران، گرانی مواد غذایی، کساد بازار، رستوران‌ها، سینماها و سایر صناعت‌ها در اپیدمی و پاندمی
بررسی مکانیسم‌های تأثیر نابرابری بر مرگ بیماران مبتلا به کووید-۱۹ در مناطق مختلف و در نظر گرفتن تدابیری برای کاهش آن‌ها

جمهوری اسلامی ایران

وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
معاونت تحقیقات و فناوری

کمیته ساماندهی تحقیقات کووید-۱۹ در کشور

۲۱

بررسی پیامدهای دورکاری بر رضایت شغلی، افزایش تجارت الکترونیک، سفارش های و خریدهای آنلاین بر کیفیت زندگی و جنبه های اقتصادی- اجتماعی زندگی
بررسی رضایت مشتریان از واحدهای ارائه خدمات بهداشتی-درمانی اولیه در شرایط پاندمی کووید-۱۹
بررسی کیفیت ارائه خدمت به مراجعین مشکوک به کووید-۱۹ در مراکز منتخب کووید
بررسی تأثیر اقتصادی و زیست محیطی مراقبت های بهداشتی از راه دور و کاهش ویزیت های بهداشتی-درمانی
بررسی اثرات اقتصادی کووید-۱۹ در کشور
بررسی منابع تخصیص یافته در زمینه کووید-۱۹ به حوزه بهداشت و نحوه توزیع آنها
بررسی تأثیر رخداد اپیدمی کووید-۱۹ بر ورودی های نظام سلامت (هزینه های نظام سلامت، وضعیت کارکنان و ...)
ارزیابی میزان پاسخگویی نظام سلامت در بحران کووید-۱۹ و ارائه راه کارهای مؤثر
ارزیابی سیاست های دولت جهت مقابله با اپیدمی و درس های آموخته شده از این اپیدمی به منظور بهره گیری در آینده
بررسی وضعیت شاخص های حفاظت مالی در نظام سلامت مانند پرداخت مستقیم از جیب، هزینه های کمرشکن و هزینه های فقر را در پاندمی کووید -۱۹
بررسی روش های افزایش تاب آوری اجتماعی در بحران کووید-۱۹
بررسی راه های بسترسازی سبک زندگی مقابله با کووید-۱۹
بررسی وضعیت اقدام به خودکشی و خودکشی های موفق و عوامل مؤثر بر آن در کشور بعد از بحران همه گیری کووید-۱۹ و مقایسه آن با مدت مشابه سال قبل

